

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 grudnia 2017r.

Sąd Okręgowy w Suwałkach I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Mirosław Krzysztof Derda
Sędziowie:	SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska (spr.) SSO Joanna Walczuk
Protokolant:	st. sekr. sąd. Ewa Andryszczyk

po rozpoznaniu w dniu 28 grudnia 2017 roku w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w L.

przeciwko B. M. (1), (...) Sp. z o.o. w S., D. O. prowadzącemu działalność pod firmą (...) z siedzibą w A. i Skarbowi Państwa – Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe Nadleśnictwo S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego (...) Sp. z o.o. w S. i Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Suwałkach

z dnia 29 września 2017r., sygn. akt I C 740/16

I. Zmienia zaskarżony wyrok w pkt. I, III i V w ten sposób, że:

a) oddala powództwo wobec pozwanych (...) Sp. z o.o. w S. i Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S.;

b) zasądza od powoda (...) S.A. w L. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego;

c) nakazuje pobrać od powoda (...) S.A. w L. na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Suwałkach kwotę 2093,11 zł (dwa tysiące dziewięćdziesiąt trzy złote jedenaście groszy) tytułem brakujących wydatków sądowych;

II. Zasądza od powoda (...) S.A. w L. na rzecz pozwanej (...) spółki z o.o. w S. kwotę 236 zł (dwieście trzydzieści sześć złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania przed Sądem II – giej instancji;

III. Zasądza od powoda (...) S.A. w L. na rzecz pozwanego Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. kwotę 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II – giej instancji.

IV. Oddala wniosek pozwanego B. M. (1) o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II – giej instancji.

SSO Mirosław Krzysztof Derda SSO Małgorzata Szostak - Szydłowska SSO Joanna Walczuk

Sygn. akt I Ca 439/17

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w L. na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego domagał się zasądzenia od pozwanego B. M. (1) kwoty 4.717,18 zł z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 31 lipca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty i kosztami procesu tytułem opłaty za nielegalny pobór energii wskazując, że w dniu 15 lipca 2015 r. pracownicy powoda podczas kontroli stwierdzili brak plomb bezpiecznika przedlicznikowego i pokrywy zaciskowej oraz podłączenie instalacji pozalicznikowej bezpośrednio do bezpiecznika przelicznikowego typu Ko.

Pozwany B. M. (2) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie na jego rzecz od powoda kosztów procesu według norm przepisanych. Podniósł, że nielegalne pobieranie energii nie wynikało z jego winy, lecz podmiotu dokonującego remontu instalacji elektrycznej na zlecenie Nadleśnictwa S. (właściciela mieszkania) – tj. (...) Sp. z o.o. w S..

Na wniosek powoda wezwano do udziału w sprawie w charakterze pozwanych Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S., (...) Sp. z o.o. w S. oraz D. O. prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...) w A. jako właściciela lokalu zajmowanego przez pozwanego B. M. (1), a także wykonawcę i podwykonawcę remontu.

Wezwani do udziału w sprawie pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na ich rzecz kosztów procesu. Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. podnosił, że nie jest osobą, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego, stąd nie może być obciążony dochodzoną opłatą, ponadto wykonanie remontu zlecił przedsiębiorcy zajmującemu się zawodowo tego typu pracami, więc na podstawie art. 429k.c.c jest zwolniony z odpowiedzialności za ewentualne wadliwości w wykonaniu remontu. Pozwana (...) Sp. z o.o. w S. twierdziła, że prace remontowe, za które była odpowiedzialna, wykonała i zostały one bez zastrzeżeń odebrane przez zlecającego Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S.. Pozwany D. O. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w A. z kolei podnosił, że nie wykonywała żadnych prac remontowych w przedmiotowym lokalu, a jedynie ochronne pomiary energetyczne.

Wyrokiem z dnia 29 września 2017 roku sygn. akt I C 740/16 Sąd Rejonowy w Suwałkach zasądził solidarnie od pozwanych: (...) Sp. z o.o. w S. i Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa S. na rzecz powoda (...) S.A. w L. kwotę 4.717,18 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 22 lutego 2017 r. do dnia zapłaty (pkt I), oddalił powództwo w stosunku do pozwanych: B. M. (1) i D. O. prowadzącego działalność pod firmą (...) z siedzibą w A. (pkt II), zasądził solidarnie od pozwanych: (...) Sp. z o.o. w S. i Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa S. na rzecz powoda (...) S.A. w L. kwotę 1.953,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt III); zasądził od powoda (...) S.A. w L. na rzecz pozwanego B. M. (1) kwotę 1.200,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (pkt IV) oraz nakazał pobrać na rzecz Skarbu Państwa Sądu Rejonowego w Suwałkach solidarnie od pozwanych: (...) Sp. z o.o. w S. i Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwa S. kwotę 2.093,11 zł - tytułem brakujących wydatków w sprawie (pkt V).

Sąd Rejonowy ustalił, iż (...) S.A. w L. prowadzi działalność gospodarczą, której przedmiotem jest w szczególności dystrybucja energii elektrycznej i w ramach tej działalności powód m.in. na podstawie umowy sprzedaży energii

elektrycznej dostarcza ją do lokalu mieszkalnego położonego w S. przy ul. (...). Właścicielem powyższego lokalu jest pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S., a lokal ten zajmuje leśniczy Leśnictwa B. – pozwany B. M. (1).

W dniu 19 sierpnia 2013 roku Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. zawarł z pozwaną (...) Sp. z o.o. w S. umowę o wykonanie prac remontowych w lokalu mieszkalnym Leśnictwa B. w S. przy ul. (...) obejmujących swym zakresem wymianę okładzin ściennych i podłogowych, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, remont instalacji elektrycznej, remont instalacji wodno-kanalizacyjnej, roboty malarsko-tynkarskie. W przedmiarze robót przewidziano w ramach remontu instalacji elektrycznej jej wymianę z jednofazowej na trójfazową, gdyż w pozycjach 33, 40 i 41 przedmiaru figurują aparaty elektryczne trójfazowe, nie mające zastosowania w instalacji jednofazowej. Nie ustanowiono dla zleconych robót remontowych inspektora nadzoru.

W ramach remontu wykonawca (...) Sp. z o.o. dokonał wymiany instalacji elektrycznej z jednofazowej na trójfazową, chociaż nie posiadał uprawnień w tym zakresie. Podczas tej wymiany doszło do zerwania plomb zabezpieczających z licznika, co nie zostało zgłoszone do powoda (...) S.A., pomimo istnienia obowiązku pisemnego zawiadomienia w tym zakresie. Pozwany B. M. (1) na czas remontu opuścił mieszkanie przy ul. (...) w S. i podczas jego trwania odwiedził je jedynie kilkakrotnie. Na jego polecenie i koszt, po uzgodnieniu z właścicielem lokalu, wykonawca ułożył elektryczną matę grzewczą pod płytkami przedpokoju oraz wykonał w podłodze otwór do piwnicy (i zamontował tam gniazdko elektryczne).

Przed zakończeniem remontu pozwany D. O. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w A. w dniu 18 października 2013 roku, na zlecenie pozwanej (...) Sp. z o.o. w S. dokonał w ww. mieszkaniu pomiarów elektrycznych odporności izolacji, skuteczności zerowania oraz wyłącznika różnicowoprądowego. Wszystkie pomiary dały pozytywny wynik. Nie sprawdzał licznika znajdującego się na klatce schodowej, albowiem szafka z bezpiecznikami wewnątrz lokalu była plastikowa, co wykluczało taką konieczność.

Po przeprowadzeniu remontu wszystkie prace zostały odebrane przez Nadleśnictwo S. protokołem z dnia 23 października 2013 roku, w którym nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń co do ich zakresu i wykonania. Zlecający remont nie wykonał ciężącego na nim obowiązku przeprowadzenia formalności związanych ze zmianą sposobu zasilania mieszkania z jednofazowego na trójfazowe, co winno się zakończyć konieczną wymianą licznika.

Z uwagi na zerowy pobór energii elektrycznej w lokalu mieszkalnym położonym w S. przy ul. (...), pomimo, że był on zamieszkiwany, pracownicy (...) S.A. w dniu 15 lipca 2015 roku dokonali kontroli instalacji elektrycznej i układu pomiarowego odbiorcy B. M. (1). Przy liczniku zainstalowanym na klatce schodowej stwierdzili nielegalny pobór energii elektrycznej polegający na zerwaniu plomb bezpiecznika przelicznikowego i pokrywy zaciskowej i podłączenie instalacji pozalicznikowej bezpośrednio do bezpiecznika przelicznikowego typu Ko. W wyniku nielegalnego podłączenia energia elektryczna była pobierana przez urządzenia znajdujące się w mieszkaniu odbiorcy oraz w pomieszczeniu pralni znajdującej się bezpośrednio pod tym mieszkaniem poza licznikiem.

(...) S.A. w dniu 16 lipca 2015 roku wydała w stosunku do B. M. (1) decyzję o dokonaniu korekty danych pomiarowych i rozliczeń za pobraną energię elektryczną, w której należność za nielegalny pobór energii ustaliła na kwotę 4.717,18 zł na podstawie pkt 6.4 Taryfy dla usług dystrybucji energii elektrycznej z 2015 roku oraz – w tym samym dniu – wystawiła notę księgową nr (...) na wskazaną powyżej kwotę .

Pismem z dnia 16 lipca 2015 roku pozwany B. M. (1) został wezwany do zapłaty kwoty 4.717,18 zł wynikającej z noty księgowej nr (...) do dnia 30 lipca 2015 roku. W dniu 28 lipca 2015 roku B. M. (1) złożył odwołanie od decyzji z dnia 16 lipca 2015 roku w przedmiocie naliczenia należności z tytułu nielegalnego poboru energii, w którym wskazał, że nie wynikał on z jego winy, lecz podmiotu dokonującego remontu instalacji elektrycznej na zlecenie Nadleśnictwa S. (właściciela mieszkania), tj. (...) Sp. z o.o., za który nie ponosi on odpowiedzialności. Powód (...) S.A. pismem z dnia 30 lipca 2015 roku poinformował pozwanego, że podtrzymuje swoje stanowisko, a następnie pismem z dnia 25 sierpnia 2015 roku, doręczonym dnia 27 sierpnia 2015 roku, ponownie wezwał pozwanego B. M. (1) do zapłaty kwoty

4.717,18 zł wynikającej z noty księgowej nr (...) w terminie 14 dni od daty otrzymania wezwania. Zapłata żądanej kwoty nie nastąpiła

Postanowieniem z dnia 26 listopada 2015 roku policja umorzyła dochodzenie w sprawie nielegalnego poboru w mieszkaniu przy ul. (...) w S. w bliżej nieokreślonym okresie czasu do dnia 15 lipca 2015 roku energii elektrycznej o wartości 4.717,18 zł poprzez zerwanie plomb bezpiecznika przelicznikowego i pokrywy zaciskowej, po czym podłączenie instalacji pozalicznikowej bezpośrednio do bezpiecznika przelicznikowego typu Ko skutkujące całkowitym pominięciem układu pomiarowego na szkodę (...) S.A. Oddział w B., tj. o czyn z art. 278 § 1 i 5 kk – z powodu niewykrycia sprawcy przestępstwa.

B. M. (1) rachunki za energię elektryczną opłaca poprzez zlecenie stałe w banku (bezsporne). Nie kontroluje on szczegółowo przychodzących z banku wyciągów miesięcznych. Nie posiada w zajmowanym przez siebie lokalu urządzeń elektrycznych, które wymagałyby instalacji trójfazowej.

W powyższych okolicznościach Sąd Rejonowy powołał się na art. 57 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2012 roku poz. 1059 ze zm.), z których wynika, że w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych. Przytoczył również art. 3 pkt 18 ww. ustawy, w świetle którego pod pojęciem nielegalnego poboru energii rozumie się nielegalne pobieranie paliw lub energii bez zawarcia umowy, z całkowitym albo częściowym pominięciem układu pomiarowo - rozliczeniowego lub poprzez ingerencję w ten układ mającą wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez układ pomiarowo-rozliczeniowy.

Sąd Rejonowy uznał, że w realiach niniejszej sprawy nielegalny pobór energii był niewątpliwy, na co wskazał jednoznacznie w swojej opinii biegły z zakresu elektroenergetyki R. P.. Pobór ten polegał na ingerencji w układ pomiarowo-rozliczeniowy mającej wpływ na zafałszowanie pomiarów dokonywanych przez ten układ poprzez zerwanie plomb bezpiecznika przelicznikowego i pokrywy zaciskowej i podłączenie instalacji pozalicznikowej bezpośrednio do bezpiecznika przelicznikowego typu Ko. W wyniku powyższego pobór energii elektrycznej w lokalu mieszkalnym zajmowanym przez B. M. (1) był zerowy, chociaż energia elektryczna była pobierana przez urządzenia znajdujące się w tym mieszkaniu (pозwany przyznał, iż wszystkie funkcjonowały prawidłowo) oraz w pomieszczeniu pralni znajdującej się bezpośrednio pod tym pomieszczeniem. Okoliczność powyższa co do zasady nie była też kwestionowana przez żadną ze stron. Z uwagi na wybrany przez powoda tryb dochodzenia roszczeń powstałych w związku z nielegalnym poborem, tj. na podstawie stawek zawartych w taryfie obliczonych zgodnie z wytycznymi zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 18 sierpnia 2011 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz rozliczeń w obrocie energią elektryczną (t.j. Dz.U. 2013r., poz. 1200), powód nie musiał dowodzić wysokości rzeczywiście poniesionej szkody. Wskazał, że dochodzenie roszczeń na zasadach ogólnych ma na celu uzyskanie rekompensaty w wysokości odpowiadającej rzeczywiście poniesionej szkody, a postępowanie o zapłatę opłaty za nielegalny pobór energii ma za przedmiot abstrakcyjną kwotę, która obliczona jest w oparciu o dane zawarte w taryfie – wysokość opłaty jest oderwana od wysokości rzeczywiście poniesionej szkody i jest czymś w rodzaju quasi kary ustawowej (nie jest ona jednak karą ustawową, do jakiej zastosowanie znajdują przepisy o karze umownej).

Sąd Rejonowy przyjął jednak, iż pozwany B. M. (1), jako odbiorca energii w okresie objętym powództwem posiadający zawartą umowę na dostawę energii z powodem na podstawie ww. przepisów skutecznie uchylił się od odpowiedzialności za nielegalny pobór energii, gdyż wykazał, iż nielegalny pobór energii nastąpił wyłącznie z winy osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności, (...) Sp. z o.o. w S., która na zlecenie właściciela lokalu – Skarbu Państwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Nadleśnictwa S. – przeprowadziła jego remont, podczas którego doszło do wymiany instalacji jednofazowej na trójfazową i do jej nieprawidłowego podłączenia. Biegły z zakresu elektroenergetyki R. P. w opinii sporządzonej dla potrzeb niniejszego postępowania stwierdził, zaś że nielegalny pobór energii w mieszkaniu przy ul. (...) w S. zaistniał wskutek zaniedbań i świadomych działań stron uczestniczących

w remoncie mieszkania. Do nielegalnego poboru doszło bowiem w skutek ingerencji w instalację elektryczną poza mieszkaniem pozwanego B. M. (1) w części należącej do właściciela budynku w wyniku realizacji umowy zawartej przez Nadleśnictwo S. z firmą (...) Sp. z o.o., które posługiwało się podwykonawcą w osobie D. O.. Pozwany B. M. (1) nie podejmował on istotnych decyzji związanych w zakresie remontu zajmowanego przez siebie mieszkania, na czas remontu opuścił lokal mieszkalny. Mógł zgłaszać zmiany w zakresie remontu, o ile tylko sam pokryje koszty tychże prac i skorzystał z tej możliwości zlecając położenie elektrycznej maty grzewczej pod płytkami przedpokoju, wykonanie w podłodze otworu do piwnicy (pomieszczenia pralni) oraz zamontowanie tam gniazdka elektrycznego. Umowa wraz z zakresem prac została ustalona przez właściciela lokalu i wykonawcę remontu (...) Sp. z o.o. bez jego udziału. W ramach remontu instalacji elektrycznej przewidziano także jej wymianę z jednofazowej na trójfazową, gdyż w poz. 33, 40 i 41 przedmiaru (Załącznik nr 1 do umowy) figurują aparaty elektryczne trójfazowe, nie mające zastosowania w instalacji jednofazowej. Oczywistym jest, że gdyby wymiana instalacji nie była przewidziana, ich zakup i instalacja byłyby zbędne. Pozwany B. M. (1) był obecny przy odbiorze prac, ale interesowały go jedynie kwestie estetyczne. Po remoncie nie zauważył zmiany wysokości rachunków za prąd, gdyż opłacane są one w ramach zlecenia stałego, a ich kontrola wymagałaby dokładnej analizy wyciągów miesięcznych, czego nie czynił. Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom B. M. (1), albowiem znalazły one potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, w szczególności w zeznaniach przedstawiciela (...) Sp. z o.o., czy też treści umowy o wykonanie prac remontowych.

Zdaniem Sądu Rejonowego, nielegalne pobieranie energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej – tj. wykonawcy remontu (...) Sp. z o.o. w S., która przeprowadzając prace remontowe zgodnie z umową z dnia 19 sierpnia 2013 roku dokonała wymiany instalacji jednofazowej na trójfazową i następnie podłączyła następnie nieprawidłowo pod stary licznik. Powyższe zostało wprost przyznane przez przedstawiciela wykonawcy M. T. przesłuchanego w charakterze strony na rozprawie w dniu 19 września 2017 roku. Podał on także, że uczynił to mimo, że nie posiada uprawnień w tym zakresie, jak też pomimo tego, że był świadomy, iż taka wymiana wymaga zgłoszenia do (...) S.A., czego wbrew swoim twierdzeniom nie uczynił, oraz wymaga dostarczenia nowego licznika.

Odpowiedzialność za nielegalny pobór energii w niniejszej sprawie solidarnie z pozwanym (...) Sp. z o.o. w S. na zasadzie ryzyka ponosi także właściciel lokalu Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Nadleśnictwo S.. Podmiot ten podnosił wprawdzie, że jest zwolniony z tej odpowiedzialności zważywszy na brzmienie art. 429 k.c., który stanowi, że kto powierza wykonanie czynności drugiemu, ten jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności. Jednakże powierzył on remont mieszkania, w tym instalacji elektrycznej, firmie, która zawodowo zajmuje się tego typu pracami, lecz nie posiadała ona uprawnień w zakresie wymiany instalacji elektrycznych. Sąd Rejonowy uznał, że pozwany Skarb Państwa Państwowe Gospodarstwo Leśne Nadleśnictwo S. winien był tę okoliczność sprawdzić przy zawieraniu umowy. Dodatkowo ww. pozwany dopuścił się innych zaniedbań, które pozwalają na przypisanie mu odpowiedzialności za nielegalny pobór energii w mieszkaniu przy ul. (...) w S.. W szczególności nie ustanowiono dla zleconych robót remontowych inspektora nadzoru, choć obowiązek taki wynikał z obowiązujących wówczas przepisów prawa. Pozwany nie wykonał także ciężącego na nim obowiązku przeprowadzenia formalności związanych ze zmianą sposobu zasilania mieszkania z jednofazowego na trójfazowe, co winno się zakończyć konieczną wymianą licznika, choć jego pracownicy byli świadomi istnienia takiego obowiązku. Potwierdzają to m.in. zeznania świadka E. K. złożone na rozprawie dnia 19 września 2017 r. Po przeprowadzeniu remontu wszystkie prace zostały odebrane przez Nadleśnictwo S. protokołem z dnia 23 października 2013 roku, w którym nie zgłoszono żadnych zastrzeżeń co do ich zakresu i wykonania, co wskazuje na to, że remont został wykonany wg zlecającego zgodnie z zawartą w dniu 19 sierpnia 2013 roku umową. Tym samym nie znajdują żadnego uzasadnienia w zasadach logicznego myślenia i doświadczenia życiowego twierdzenia ww. pozwanego, że przedmiotem tejże umowy nie była wymiana instalacji elektrycznej z jednofazowej na trójfazową. Nie ulega bowiem wątpliwości, że w przedmiarze zawarto elementy w postaci aparatów elektrycznych trójfazowych, nie mających zastosowania w instalacji jednofazowej.

Zdaniem Sądu Rejonowego, w okolicznościach niniejszej sprawy nie sposób było przypisać jakiegokolwiek odpowiedzialności za nielegalny pobór energii pozwanemu D. O. prowadzącemu działalność gospodarczą pod firmą (...) w A.. Pozwany ten w mieszkaniu przy ul. (...) w S. był jedynie raz, gdy na zlecenie (...) Sp. z o.o. dokonał pomiarów elektrycznych odporności izolacji, skuteczności zerowania oraz wyłącznika różnicowoprądowego. Wszystkie pomiary dały pozytywny wynik. Nie sprawdzał on licznika znajdującego się na klatce schodowej (co ewentualnie doprowadziłoby do wykrycia nieprawidłowego podłączenia instalacji), albowiem szafka z bezpiecznikami wewnątrz lokalu była plastikowa i nie wymagała sprawdzania skuteczności ochrony przeciwporażeniowej w przypadku pojawienia się napięcia na tej obudowie. Brak takiego obowiązku tego pozwanego potwierdził także biegły z zakresu elektroenergetyki R. P. w swojej opinii uzupełniającej. Wszelkie więc pomiary przeprowadzono jedynie wewnątrz lokalu mieszkalnego.

Mając powyższe na względzie Sąd pierwszej instancji uwzględnił powództwo w całości przeciwko pozwanym (...) Sp. z o.o. w S. i Skarbowi Państwa Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. solidarnie oddalając je w stosunku do pozwanych B. M. (1) i D. O.. Rozstrzygnięcie w zakresie kosztów procesu wydał w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.), natomiast rozstrzygnięcie o brakujących kosztach sądowych w oparciu o art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 623 ze zm.) w zw. z art. 98 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. zaskarżając go w części uwzględniającej powództwo i w zakresie obciążenia go kosztami procesu.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucał naruszenie:

1. art. 133 § 3 k.p.c. w zw. z art. 133 § 2 k.p.c. polegające na braku doręczenia w toku postępowania pism procesowych (w tym zawiadomień o terminie rozprawy) bezpośrednio Skarbowi Państwa – Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. bądź jego upoważnionemu pracownikowi, skutkujące pozbawieniem pozwanego możliwości obrony swoich praw (art. 379 pkt. 5 k.p.c.);

2. sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego wskutek naruszenia przepisów postępowania, które istotny wpływ na wynik spraw, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. polegające na:

a) przyjęciu, że do nielegalnego poboru energii doszło w wyniku realizacji umowy (zawartej pomiędzy pozwanym Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. a (...) sp. z o.o. w S.) wykonania prac remontowych w lokalu mieszkalnym przy ul. (...) w S., podczas gdy jest to sprzeczne z zebraniem w prawie materiałem dowodowym – umową nr (...) z dnia 19 sierpnia 2013 roku, pisemną opinią biegłego sądowego R. P. (2), ustną opinią uzupełniającą biegłego sądowego R. P. (2) oraz zeznaniami świadka E. K. (2), wskazującymi, że pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S., nie zlecał w ramach realizacji umowy zmiany instalacji z jednofazowej na trójfazową, a tym bardziej nie zlecał podłączenia takiej trójfazowej instalacji do „starego licznika” oraz obejścia urządzeń pomiarowo-rozliczeniowych;

b) przyjęciu, że pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. nie powierzył wykonania czynności przedsiębiorstwu, które w zakresie swojej działalności zawodowo trudni się wykonaniem takich czynności, podczas gdy jest to sprzeczne z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym – zeznaniami pozwanej (...) sp. z o.o. w S. oraz odpisem KRS i wyciągiem z (...) dot. pozwanej (...) sp. z o.o. w S. – wskazującym, że pozwana faktycznie zawodowo wykonywała powierzone roboty elektryczne;

3. art. 429 k.c. poprzez niezastosowanie przedmiotowego przepisu w sytuacji gdy pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. powierzył wykonanie czynności (zawarł umowę wykonania robót budowlanych) przedsiębiorstwu, które w zakresie swojej działalności zawodowej trudni się wykonaniem takich czynności, co skutkuje zaistnieniem przesłanki wyłączającej odpowiedzialność pozwanego Skarbu

Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. za wystąpienie szkody wyrządzonej przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonych czynności;

4. art. 57 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne, poprzez bezzasadne zastosowanie przedmiotowego przepisu jako podstawy odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. w niniejszym postępowaniu.

W oparciu o powyższe zarzuty pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na rzecz tego skarżącego zwrotu kosztów procesu wg norm przepisanych za obie instancje.

Apelację od powyższego wyroku wniosła również pozwana (...) Sp. z o.o. w S.. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucała naruszenie art. 227 k.p.c. w zw. z art. 233 k.p.c. poprzez przekroczenie granicy swobodnej oceny dowodów i sprzeczne z zasadami logiki uznanie, iż ww. Spółka jest odpowiedzialna za powstałe straty finansowe powoda w związku z nielegalnym poborem energii, podczas gdy z prawidłowo ustalonego stanu faktycznego w sprawie powinno jasno wynikać, iż część prac, za które była odpowiedzialna została wykonana prawidłowo i bez wad, co zostało potwierdzone protokołem kontroli, który był przedkładany Sądowi I instancji. Pozwana (...) Sp. z o.o. w S. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie wobec niej powództwa w całości i obciążenie powoda kosztami postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje pozwanych okazały się uzasadnione.

W ocenie Sądu Okręgowego, bezzasadnie Sądowi Rejonowemu zarzucano nieważność postępowania i błędy w ustaleniach faktycznych spowodowane dowolną oceną materiału dowodowego, jednakże zaskarżone orzeczenie nie mogło się ostać z powodu naruszenia prawa materialnego, tj. na art. 57 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (t.j. Dz. U. z 2012 roku poz. 1059 ze zm.).

Zarzut nieważności postępowania sprowadzał się do twierdzenia, że na skutek naruszenia przepisów postępowania dotyczących doręczenia (art. 133 § 3 k.p.c. w zw. z art. 133 § 2 k.p.c.) Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. został pozbawiony możliwości obrony swoich praw w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c. Utrwalone jest stanowisko, iż nieważność postępowania zachodzi wtedy, gdy strona wbrew swej woli, na skutek wadliwości proceduralnych sądu lub strony przeciwnej, nie mogła brać i faktycznie nie brała udziału w postępowaniu lub w jego istotnej części, jeżeli skutki tych uchybień nie mogły być usunięte przed wydaniem w danej instancji wyroku (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 10 czerwca 1974 r., II CR 155/74, OSPiKA 1975, z. 3, poz. 66, z dnia 10 maja 2000 r., III CKN 416/98, OSNC 2000, Nr 12, poz. 220, z dnia 10 stycznia 2001 r., I CKN 999/98, z dnia 10 lipca 2002 r., II CKN 822/00, postanowienie z dnia 28 listopada 2002 r., II CKN 399/01).

W niniejszej sprawie istotnie doręczenie korespondencji sądowej pozwanemu Skarbowi Państwa – Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. nie było prawidłowe.

Zgodnie z art. 133 § 3 k.p.c., jeżeli ustanowiono pełnomocnika procesowego lub osobę upoważnioną do odbioru pism sądowych, doręczenia należy dokonać tym osobom; jednakże Skarbowi Państwa doręczenia dokonuje się zawsze w sposób określony w § tego przepisu, tj. organowi uprawnionemu do reprezentowania ich przed sądem lub do rąk pracownika upoważnionego do odbioru pism. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego o doręczeniach mają charakter obligatoryjny, co oznacza, że wiążą zarówno sąd, jak i strony, wyłączając wszelką swobodną dyspozycję stron co do sposobu doręczania przesyłek sądowych (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 września 1993 r., III CRN 30/93, OSNC 1994/7-8/160; z dnia 15 listopada 2000 r., IV CKN 1373/00; z dnia 12 września 2013 r., II CSK 102/13). Skarbowi Państwa zatem, występującemu w procesie w charakterze strony, pisma doręcza się zawsze przez państwowe jednostki organizacyjne, które w procesie za Skarb Państwa dokonują czynności procesowych (zob. post.

SN z 5 listopada 2009 r., I CZ 66/09, Legalis). Reguły tej nie zmienia fakt ustanowienia w sprawie pełnomocnika procesowego. Istotnie więc, jak zarzuca skarżący, w niniejszej sprawie doszło do naruszenia przepisów postępowania.

Przy analizie, czy doszło do pozbawienia strony możliwości działania skutkującej jego nieważnością, poza stwierdzeniem naruszenia przepisów procesowych, rozważyć jeszcze należy, czy uchybienie to miało wpływ na możliwość strony działania w postępowaniu, a nadto czy pomimo zajścia tych okoliczności strona mogła bronić swych praw. Tylko w razie kumulatywnego spełnienia tych wszystkich trzech przesłanek można uznać, że strona została pozbawiona możliwości działania. W niniejszej sprawie, pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. od daty złożenia jego pierwszego pisma procesowego był reprezentowany przez fachowego pełnomocnika radcę prawnego. Pełnomocnik ten sporządzał w imieniu ww. pozwanego pisma procesowe, w których prezentował stanowisko pozwanego i składał wnioski formalne i dowodowe, był też obecny na każdym kolejnym terminie rozprawy i aktywnie uczestniczył w postępowaniu dowodowym m.in. w przesłuchaniu świadków i przy składaniu przez biegłego ustnej uzupełniającej opinii w sprawie. Pełnomocnik pozwanego uczestniczył także w rozprawie bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku. Okoliczności te wskazują, że naruszenie przez Sąd Rejonowy przepisów art. 133 § 3 k.p.c. w zw. z art. 133 § 2 k.p.c. nie wpłynęło na możliwość pozwanego Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. działania w niniejszym postępowaniu i pomimo tego naruszenia pozwany ten mógł bronić swych praw i to czynił. Brak zatem – w ocenie Sądu Okręgowego – postaw do przyjęcia, iż postępowanie w sprawie było dotknięte nieważnością w rozumieniu art. 379 pkt 5 k.p.c.

Sąd Rejonowy, zdaniem Sądu Odwoławczego, prawidłowo ocenił zabrany materiał dowodowy i poczynił trafne ustalenia faktyczne, w tym także w zakresie okoliczności podnoszonych w apelacjach pozwanych. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd pierwszej instancji musi ocenić wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego, a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Ugruntowany jest przy tym pogląd, że sformułowanie zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga w szczególności wskazania, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 19 czerwca 2008 r., I ACa 180/08; LEX nr 468598, OSA 2009/6/55). Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., II CKN 817/00; LEX nr 56906).

W niniejszej sprawie Sąd Rejonowy ustalając, że do nielegalnego poboru energii w lokalu mieszkalnym przy ul. (...) w S. doszło w wyniku realizacji umowy (zawartej pomiędzy pozwanym Skarbem Państwa – Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. a (...) Sp. z o.o. w S.) dotyczącej wykonania prac remontowych oparł się przede wszystkim na treści tej umowy i na opinii biegłego z zakresu z zakresu elektroenergetyki R. P. (opinii podstawowej i uzupełniającej), a także częściowo na zeznaniach samych stron. Nieprawidłowość podłączenia instalacji polegająca na braku plomb bezpiecznika przelicznikowego i pokrywy zaciskowej oraz na jej podłączeniu poza licznikiem, bezpośrednio do bezpiecznika przelicznikowego typu Ko, w sposób jednoznaczny wynika z protokołu kontroli z dnia 15 lipca 2015 r. oraz opinii biegłego. Wbrew więc stanowisku apelującej (...) sp. z o.o. w S., ustalenia te były prawidłowe i okoliczność, iż roboty budowlane, w tym elektryczne, zostały odebrane przez zlecającego nie świadczy o prawidłowości wykonania robót, lecz dowodzi jedynie braku prawidłowego ich odbioru.

Ustalenie Sądu Rejonowego, że umowa z dnia 19 sierpnia 2013 roku o wykonanie prac remontowych w ww. lokalu mieszkalnym obejmowała w ramach remontu instalacji elektrycznej, także wymianę instalacji z jednofazowej na trójfazową znajduje oparcie w jej treści, tj. w stanowiącym jej integralną część przedmiarze robót, który w pozycjach 33, 40 i 41 wskazywał na zlecenie zamontowania urządzeń elektrycznych trójfazowych, niestosowanych w instalacji jednofazowej. Słusznie Sąd Rejonowy dał wiarę tym dokumentom, a nie zeznaniom świadka – pracownika pozwanego Skarbu Państwa Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. – E. K. (2). Zauważyć należy,

że to na tej właśnie osobie spoczywał obowiązek należytego przygotowania umowy oraz nadzoru nad jej realizacją, które to czynności nie zostały wykonane prawidłowo. Obecne więc zeznania świadka E. K. (2), iż w ramach umowy pozwany Skarb Państwa nie zlecał wymiany instalacji z jednofazowej na trójfazową, nie są wiarygodne i obiektywne, skoro z przygotowanej przez niego umowy wypływa wniosek przeciwny, lecz zeznania te zmierzają do uniknięcia ewentualnej odpowiedzialności świadka z tego tytułu. Niewłaściwe podłączenie wykonanej instalacji z pominięciem urządzeń pomiarowych powinno być zaś dostrzeżone przy obiorze robót budowlanych, co także nie nastąpiło.

Podobnie Sąd Rejonowy słusznie ustalił, że wykonawca remontu – pozwana (...) Sp. z o.o. nie posiadała uprawnień w zakresie robót elektrycznych. Brak takich uprawnień wynika chociażby z zeznań przedstawiciela pozwanej (...) Sp. z o.o. w S.. Ich posiadania nie dowodzą wymieniony w apelacji odpis KRS czy wyciąg z (...). Pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. przed zawarciem umowy obejmującej roboty elektryczne z (...) Sp. z o.o. w S. nie sprawdzał tych uprawnień i nie żądał przedłożenia mu stosownych zaświadczeń. Na tej podstawie Sąd Rejonowy przyjął, że pozwany nie zwolnił się od odpowiedzialności za szkody wyrządzone przy wykonaniu umowy na podstawie art. 429 k.c.

W ocenie Sądu Okręgowego, przepis ten Sąd pierwszej instancji zastosował prawidłowo. Art. 429 k.c. przyjmuje się domniemanie, iż wyrządzenie szkody było następstwem niestaranie dokonanego wyboru. Okoliczność więc, że pozwana (...) Sp. z o.o. w S. faktycznie wykonywała roboty elektryczne, bez posiadania stosownych uprawnień, nie oznacza, że pozwany Skarb Państwa dokonał starannego wyboru i że zlecił wykonanie remontu instalacji elektrycznej przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudni się wykonywaniem takich czynności. Skoro zlecane czynności wymagały wiadomości specjalnych i posiadania specjalnych uprawnień zawodowych, to ekskulpacja wymagała wykazania, iż wybór dokonany został w sposób należyte staranny w rozumieniu art. 355 k.c., a więc uwzględniał w dostatecznym stopniu kwalifikacje, doświadczenie, wykształcenie i inne cechy osoby, której czynności zostały powierzone. Pozwany Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo S. nie wykazał, że takiej staranności dochował a priori przyjmując, że faktyczne wykonywanie danej czynności przez pozwaną (...) Sp. z o.o. w S. świadczy o jej zawodowym charakterze.

Trafnie jednak w apelacji pozwanego Skarbu Państwa podniesiono, że w stosunku do pozwanych, wobec których powództwo zostało uwzględnione, nie mógł mieć zastosowania przepis art. 57 ust 1 pkt 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo Energetyczne. Zgodnie z tym przepisem w razie nielegalnego pobierania paliw lub energii, przedsiębiorstwo energetyczne może:

1) pobierać od odbiorcy, a w przypadku, gdy pobór paliw lub energii nastąpił bez zawarcia umowy, może pobierać od osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię opłatę w wysokości określonej w taryfie, chyba że nielegalne pobieranie paliw lub energii wynikało z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą odbiorca nie ponosi odpowiedzialności albo

2) dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych.

Sformułowanie przepisu art. 57 ust. 1 wskazuje, że pobierający nielegalnie energię odpowiada na zasadzie ryzyka, niezależnie od swego zawinienia, a uwolnić się od zapłaty zryczałtowanej opłaty może tylko w przypadku wykazania, że pobór ten wynikał z wyłącznej winy osoby trzeciej, za którą nie ponosi odpowiedzialności (por. wyroki Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2003 r., I KKN 252/2001, OSNC 2004 r. Nr 7-8, poz. 110, z 27 marca 2008 r., II CSK 489/2007, uzasadnienie uchwały z 10 grudnia 2009 r., III CZP 107/2009, OSNC 2010 r. Nr 5, poz. 77).

W ocenie Sądu Okręgowego, przy interpretacji przepisu art. 57 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego należy uwzględnić charakter opłat z niego wynikających. Kwestia ta była badana przez Trybunał Konstytucyjny w sprawie P 50/03 (wyrok z 10 lipca 2006 r., OTK-A 2006/7/79; tam też omówione stanowisko sądów i doktryny). Trybunał zwrócił uwagę, że powołany przepis przewiduje alternatywne możliwości działania przedsiębiorstwa energetycznego w związku z nielegalnym poborem energii. Przedsiębiorstwo może pobrać opłatę z tytułu nielegalnego poboru energii w wysokości określonej w taryfie albo dochodzić odszkodowania na zasadach ogólnych. Trybunał wskazał, że sposób ustalenia wysokości opłaty (jako pięciokrotność lub dwukrotność opłat, które byłyby naliczone w przypadku legalnego poboru)

jest uzasadniony brakiem możliwości precyzyjnego ustalenia rzeczywistej ilości pobranej energii i koniecznością wyrównania innych szkód wynikłych z nielegalnego poboru niż tylko sama wartość zużytej energii, także brakiem naliczania odsetek za zwłokę w zapłacie za użytą nielegalnie energię. Wysokość opłaty ma zagwarantować przedsiębiorstwu energetycznemu pełną restytucję szkód. Podstawową funkcją opłaty określonej w art. 57 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego jest więc funkcja kompensacyjna, a uzupełniająco opłata ta pełni także funkcje prewencji i represji (czy też sankcji, jak uznano w zdaniu odrębnym do tego wyroku).

Z uwagi na powyższy szczególny charakter opłaty z art. 57 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego, znacząco odbiegający od ogólnych zasad dochodzenia obowiązku naprawienia szkody określonych w kodeksie cywilnym, uniezależniający ich pobieranie zarówno od obowiązku wykazania szkody, jak i winy, powoduje, że przepis ten – jako wyjątkowy – nie może podlegać wykładni rozszerzającej. Zwrócić przy tym należy uwagę, że umożliwia on obciążenie opłatą jedynie dwóch kategorii podmiotów, a mianowicie odbiorcy (czyli według definicji z art. 3 pkt 13 ww. ustawy - każdego, kto otrzymuje lub pobiera paliwa lub energię na podstawie umowy z przedsiębiorstwem energetycznym) oraz osoby lub osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię. Nie można zatem w drodze wykładni rozciągać odpowiedzialności na inne podmioty w nim niewymienione.

Apelujący w niniejszej sprawie Skarb Państwa – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (...) Sp. z o.o. w S. nie zawierali z powodem umowy na dostarczenie energii do lokalu przy ul. (...) w S., nie są więc odbiorcami w rozumieniu art. 3 pkt 13 prawa energetycznego. Podmioty te nie należą też do osób nielegalnie pobierających paliwa lub energię w tym lokalu, gdyż ich czynności nie polegały na pobieraniu energii, lecz sprowadzały się do zlecenia i wykonania robót budowlanych w ww. lokalu. Powód nie może zatem pobierać od pozwanych Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (...) Sp. z o.o. w S. opłaty za nielegalny pobór energii na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 1 prawa energetycznego. Zwrócić też należy uwagę, że przepis ten nie przewiduje – tak jak to przyjął Sąd Rejonowy – solidarnej odpowiedzialności wskazanych w nim podmiotów. Zobowiązanie jest zaś solidarne tylko wtedy, gdy wynika to z ustawy lub czynności prawnej (art. 369 k.c.). Tym samym powództwo o zasądzenie od skarżących kwoty 4.717,18 zł z dochodzonymi odsetkami tytułem opłaty za nielegalny pobór energii winno zostać oddalone.

Roszczenia odszkodowawcze powoda z tytułu nielegalnego poboru energii wobec pozwanych Skarbu Państwa – Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe (...) Sp. z o.o. w S. mogłyby się opierać jedynie na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 prawa energetycznego, a zatem na zasadach ogólnych (art. 415 i nast. k.c.). Żądanie pozwu nie dotyczyło jednak zasądzenia wskazanej kwoty tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną przez powoda na skutek nielegalnego poboru energii. Szkody tej także w niniejszej sprawie nie wykazywano. Jeżeli przedsiębiorstwo energetyczne dochodzi odszkodowania na zasadach ogólnych, to na nim spoczywa ciężar udowodnienia przesłanek odpowiedzialności odszkodowawczej sprawcy nielegalnego poboru energii, w tym wysokości poniesionej szkody.

Biorąc pod uwagę powyższe, uznając apelacje pozwanych za uzasadnione, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżone orzeczenie oddalając powództwo także wobec skarżących. Konsekwencją powyższego był zmiana rozstrzygnięcia o kosztach postępowania przed Sądem pierwszej instancji stosownie do jego wyniku poprzez obciążenie nimi powoda jako przegrywającego proces.

O kosztach postępowania apelacyjnego natomiast orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c w zw. z art. 99 k.p.c. i art. 108 k.p.c. zgodnie z jego wynikiem. Na koszty te złożyły się opłata od apelacji poniesiona przez pozwaną (...) Sp. z o.o. w S. oraz wynagrodzenie pełnomocnika pozwanego Skarbu Państwa ustalone na poziomie minimalnych stawek, określonych w § 2 pkt 3 w związku z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Małgorzata Szostak –Szydłowska SSO Joanna Walczuk SSO Mirosław Krzysztof Derda